

ADVIES
VAN 23 NOVEMBER 2022
OVER DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING
INZAKE PUBLICITEITSINRICHTINGEN

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	Globale beoordeling	1
III.	TOEPASSINGSGEBIED	2
IV.	ZAAKGEBONDEN EN NIET-ZAAKGEBONDEN	3
V.	RELATIE OMGEVINGSVERGUNNING	3
VI.	AFSTEMMING PROVINCIALE EN GEMEENTELIJKE VERORDENINGEN	3

I. SITUERING

1. SARO ontving op 29 oktober 2022 een adviesvraag van Vlaams minister Zuhair Demir over het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening voor publiciteitsinrichtingen, tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid en het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is en tot opheffing van diverse besluiten.¹

De adviesvraag gaat uit van een adviestermijn van dertig dagen. Met voorliggend advies - goedgekeurd door de raad op 23 november 2022 - komt SARO tegemoet aan de vooropgestelde adviestermijn.

2. De regels rond reclame en publiciteit zijn op verschillende vlakken verouderd en houden onvoldoende rekening met evoluties in de wijze waarop publiciteit gevoerd wordt. De Vlaamse Regering stelt een ontwerp van gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake publiciteitsinrichtingen vast ter vervanging van verouderde en complexe regelgeving van vorige eeuw. Het ontwerp publiciteitsverordening voorziet in een eenvoudige en uniforme regeling rond publiciteitsinrichtingen, rekening houdende met moderne vormen van publiciteit en met aspecten van verkeersveiligheid.²
3. Artikel 2.3.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening vormt de rechtsgrond voor voorliggend ontwerpbesluit en bepaalt: *'De Vlaamse Regering kan gewestelijke stedenbouwkundige verordeningen vaststellen voor een deel van of voor het hele gewest. Die verordeningen bevatten de nodige stedenbouwkundige voorschriften om te zorgen voor: (...) 3° de instandhouding, de gezondheid, de veiligheid, de bruikbaarheid en de schoonheid van de wegen, de toegangen en de omgeving ervan, evenals het ruimtelijk waarborgen van een adequate mobiliteit.'*

II. GLOBALE BEOORDELING

4. De raad stelt allereerst vast dat de Vlaamse Regering reeds in 2017 een eerste ontwerp van gewestelijke publiciteitsverordening voorlopig vaststelde (VR 2017 0505 DOC.0412). SARO formuleerde in zijn advies van 24 mei 2017 zijn strategische bemerkingen bij dit ontwerp.³

SARO benadrukte in dit advies dat het een goede zaak is dat de regelgeving die verband houdt met publiciteit, wordt vernieuwd en samengebracht. De raad stelde voor om ook de regelgeving rond publiciteit langs autosnelwegen te integreren in de gewestelijke stedenbouwkundige verordening. De raad vindt het positief dat met voorliggend ontwerpbesluit tegemoet is gekomen aan deze vraag.

¹ <https://beslissingenvlaamsegering.vlaanderen.be/document-view/63577F3F1EA6B745D23CC6B>

² Nota aan de Vlaamse Regering. VR 2022 2810 DOC.1150/1BIS

³ <https://sarovlaanderen.be/advies-gewestelijk-verordening-publiciteit>

De raad formuleerde in zijn advies van 24 mei 2017 diverse bemerkingen inzake het toepassingsgebied en de impact van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening, de uitzonderingsbepaling voor specifieke publiciteitsinrichtingen, de zaakgebonden en niet-zaakgebonden publiciteitsinrichtingen, de afstemming met de omgevingsvergunning, de voorziene overgangsregeling en de relatie met gemeentelijke verordeningen.

5. Het ontwerp van gewestelijke publiciteitsverordening van 2017 werd evenwel nooit definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het is in die zin positief dat – weliswaar vijf jaar later – op 28 oktober 2022 een nieuw ontwerp van publiciteitsverordening voorlopig werd vastgesteld door de Vlaamse Regering en voor advies wordt voorgelegd aan de SARO.

De nota aan de Vlaamse Regering stelt hieromtrent: *‘Op basis van de adviezen en inspraakreacties werd verder gewerkt aan een nieuw ontwerp van gewestelijke publiciteitsverordening, waarbij zoveel mogelijk rekening werd gehouden met die inspraakreacties. Gezien de wijzigingen en de lange periode sinds vorige beslissing (2017) wordt geopteerd voor het integraal hernemen van de procedure.’*

6. De raad formuleert in voorliggend advies volgende strategische bemerkingen bij de ontwerp van gewestelijke publiciteitsverordening, zoals voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering op 29 oktober 2022:
 - a. De raad ondersteunt het toepassingsgebied van voorliggend ontwerpbesluit. Het is positief dat tegemoet is gekomen aan de vraag van de raad om het toepassingsgebied verder te specificeren. Positief is tevens dat er niet meer geopteerd werd om diverse publiciteitsinrichtingen uit te sluiten van het toepassingsgebied van de ontwerpbesluit (zie deel III).
 - b. Het ontwerpbesluit maakt een onderscheid tussen zaakgebonden en niet-zaakgebonden publiciteitsinrichtingen, waarbij soepelere regels gelden voor zaakgebonden publiciteitsinrichtingen. De raad ondersteunt dit. Het is tevens positief dat de regeling rond de verlichte en/of dynamische publiciteitsinrichtingen met het voorliggend ontwerpbesluit worden verduidelijkt en eenduidig vastgelegd (zie deel IV).
 - c. Het ontwerpbesluit legt een reeks van handelingen vast inzake het plaatsen of aanbrengen van publiciteitsinrichtingen waarvoor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen niet nodig is. De raad ondersteunt deze bepalingen. De raad pleit er voor om in de regelgeving ook te voorzien dat dat een omgevingsvergunning voor publiciteitsinrichtingen tijdelijk kan worden afgeleverd (zie deel V).
 - d. Het ontwerpbesluit (artikel 18) bepaalt dat gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen het besluit kunnen aanvullen. Vanuit de nood aan een uniforme en duidelijke regelgeving vindt de raad de mogelijkheid tot verstrenging van de verordening via gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen een struikelblok (zie deel VI).

III. TOEPASSINGSGEBIED

7. Voorliggend ontwerpbesluit is van toepassing op het plaatsen of aanbrengen van publiciteitsinrichtingen indien 1° de publiciteitsboodschap herkenbaar is vanaf de openbare weg én 2° er omgevingsvergunning of een meldingsakte vereist voor het plaatsen of aanbrengen van de publiciteitsinrichting. Het ontwerpbesluit is ook van toepassing als overgegaan wordt van een zaakgebonden publiciteitsinrichting naar een niet-zaakgebonden publiciteitsinrichting. (artikel 3).

De raad ondersteunt het toepassingsgebied van voorliggend ontwerpbesluit. Het is positief dat tegemoet is gekomen aan de vraag van de raad om het toepassingsgebied verder te specificeren. Positief is tevens dat niet meer geopteerd werd om diverse publiciteitsinrichtingen uit te sluiten van het toepassingsgebied van het ontwerpbesluit.

IV. ZAAKGEBONDEN EN NIET-ZAAKGEBONDEN

8. Voorliggend ontwerpbesluit maakt een onderscheid tussen zaakgebonden en niet-zaakgebonden publiciteitsinrichtingen, waarbij soepelere regels gelden voor zaakgebonden publiciteitsinrichtingen. De raad ondersteunt dit.

Het is tevens positief dat de regeling rond de verlichte en/of dynamische publiciteitsinrichtingen met het voorliggend ontwerpbesluit worden verduidelijkt en eenduidig vastgelegd.

V. RELATIE OMGEVINGSVERGUNNING

9. Het ontwerpbesluit (artikel 15 en artikel 16) voert een wijziging door aan artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist. Artikel 16 legt een reeks van handelingen vast inzake het plaatsen of aanbrengen van publiciteitsinrichtingen waarvoor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen niet nodig is. De raad ondersteunt deze bepalingen.

Zo bepaalt artikel 16 onder meer dat een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen niet nodig is voor het plaatsen of aanbrengen van niet-lichtgevende zaakgebonden publiciteitsinrichtingen aan een vergund of vergund geacht gebouw, met een totale oppervlakte van maximaal 4 vierkante meter per zaak. De raad merkt op dat de huidige regelgeving aldus behouden blijft en vindt dit positief vanuit het oogpunt van het vermijden van een overload aan vergunningsaanvragen.

De raad stelt de vraag in hoeverre voor de andere vrijstellingen ook geen onderscheid moet gemaakt worden tussen niet-lichtgevend en dynamisch en dit gezien het uitgangspunt inzake de verkeerveiligheid. Het is voor de raad niet duidelijk in welke mate deze bezorgdheid wordt opgevangen met artikelen 7 en 8 van het ontwerpbesluit.

10. De raad pleit er voor om in de regelgeving ook te voorzien dat dat een omgevingsvergunning voor publiciteitsinrichtingen tijdelijk kan worden afgeleverd. Het Omgevingsvergunningsdecreet (artikel 68) formuleert limitatief de gevallen waarin een omgevingsvergunning voor bepaalde duur kan worden afgeleverd.

Een tijdelijke vergunning voor het voeren van publiciteit is niet opgenomen in deze lijst. De gemeenten hebben momenteel niet de mogelijkheid om een vergunning van bepaalde duur voor een publiciteitsinrichting af te leveren. Nochtans kan dat een aantrekkelijk instrument zijn om zo de impact van het reclamepaneel in tijd te beperken. Nu wordt zo'n reclamepaneel eigenlijk voor de eeuwigheid vergund.

VI. AFSTEMMING PROVINCIALE EN GEMEENTELIJKE VERORDENINGEN

11. De VCRO (artikel 2.3.2) bepaalt dat een gewestelijke stedenbouwkundige verordening kan worden aangevuld en verder worden uitgevoerd middels provinciale stedenbouwkundige verordeningen, tenzij de gewestelijke stedenbouwkundige verordening uitdrukkelijk anders bepaalt. Het voorliggend ontwerpbesluit (artikel 18) bepaalt dat provinciale stedenbouwkundige verordeningen het ontwerpbesluit niet kunnen aanvullen.

Het verslag aan de Vlaamse Regering onderbouwt dit door te benadrukken dat provincies niet optreden als wegbeheerder: *'De verordening is immers van toepassing op het plaatsen, wijzigen of aanbrengen van vergunningsplichtige publiciteitsinrichtingen die herkenbaar zijn vanaf de openbare weg. Daar slechts gewestwegen en gemeentewegen bestaan, en gelet op het subsidiariteitsbeginsel, zullen alleen het Gewest en de gemeente de nodige regels rond publiciteitsboodschappen herkenbaar vanaf openbare wegen kunnen opmaken'*.

12. Het ontwerpbesluit (artikel 18) bepaalt dat gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen het besluit kunnen aanvullen.

De raad benadrukt dat voorliggende gewestelijke verordening geldt voor het hele Vlaamse grondgebied. Vanuit de nood aan een uniforme en duidelijke regelgeving scheidt dit duidelijkheid voor bijvoorbeeld gespecialiseerde firma's die voornamelijk met niet-zaakgebonden of verplaatsbare publiciteit werken.

De raad vraagt dat de mogelijkheid tot aanvulling van de verordening via gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen met de nodige omzichtigheid zal worden toegepast en dat hiervoor de nodige ondersteuning wordt geboden onder meer in relatie tot andere sectorale regelgeving (o.a. onroerend erfgoed).

13. Artikel 18 bepaalt dat de gemeenteraden bestaande gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen in overeenstemming moeten brengen met de voorschriften van deze verordening. De raad vindt het positief dat hiervoor de nodige tijd wordt voorzien met name vierentwintig maanden.

In de nota aan de Vlaamse Regering wordt verder verduidelijkt dat - gelet op het beperkt aantal gemeentelijke verordeningen op vandaag - de eventuele impact voor de gemeenten verwaarloosbaar zal zijn.